

श्रीः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

पिळ्ळैपाक्कं श्रीवणशठकोप श्रीवीरराघवशठकोप यतीन्द्रमहादेशिकैरनुगृहीतम्
॥ श्रीमद् शारीरक सुप्रभातम् ॥

This document has been prepared by*
Sunder Kidambi
with the blessings of
श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्
His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using L^AT_EX and the **skt** font.

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ श्रीमद् शारीरक सुप्रभातम् ॥

अस्त्यत्रैको विशेषो बुध इति शठजिल्लक्ष्मणाभ्यां मुनिभ्यां
एकीभूयोदिताभ्यामिव निरुपधिकं सादरं सद्गुरुभ्याम्।
वेदान्तद्वन्द्वमन्त्रत्रय विवृतिमुखे शिक्षितं क्षान्ति मुख्यैः
आढ्यं श्रीवीररघ्वीट् शठमथनगुरुं सम्यमीन्द्रं नमामि ॥

हे देवाधिप हे दयेश्वरविभो वेधोऽश्वमेधावधे
हे योगीन्द्र शठारिमोहनतनो गोपालरक्षामनो।
काञ्चीपूर्णमनोऽमृतायितवचो मोचारसापुरित-
श्रीरामानुजसूक्तिदुग्धजलधेरुत्तिष्ठ सुष्टुदितम् ॥ १ ॥

हस्त्यद्रीश त्वयेदं जगदखिलमभूत्सत्पुरा येन भूयो
भूयस्स्यामित्यवेक्ष्य प्रचुरमिदमभूर्यस्त्वमात्माखिलस्य।
तादृक्षत्वद्वियेदं सकलमिह यथ मृद्धिया मृमयं स्यात्
विज्ञातं हीति वेदे सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्टुप्रभातम् ॥ २ ॥

आप्नोति ब्रह्मवित्तत्परमथ गगनाद्यात्मनो भूतमात्मा
देहप्राणात्मभिन्नः प्रमदमय इहास्येष आत्मा न चान्यः।
सैष त्विच्छन् बहुस्यामिति जगदसृजत्सोऽपरिच्छिन्नमोदो
हीत्यत्रानन्दवल्ल्यां सुखशयित समुत्तिष्ठ सुष्टुप्रभातम् ॥ ३ ॥

आदित्यान्तर्नखान्तं कनकमयतनुस्तादृशशमश्रुकेशः
कप्यासांभोरुहाक्षो दुरितत उदितो दृश्यते दिव्यरूपः।
योऽसावक्षणीक्ष्यतेऽन्तः श्रुतिमयपुरुषो ब्रह्म तत्तस्यरूपं
तद्बद्धस्येति वेदे सुखशयित समुत्तिष्ठ सुष्टुप्रभातम् ॥ ४ ॥

आकाशात्सर्वभूतान्यजनिषत पुराऽऽकाशमेवापियन्ति
ज्यायानाकाश एभ्यः परमयनमपि ह्येष आकाश एव।

इत्थं देदीप्यमानाकृतिरखिलजगत्कारणं मोक्षदाता
प्राप्यश्चेत्यर्थवेदे सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ ५ ॥

प्राणं सर्वाणि भूतान्यभिसमुपविशन्त्येनमभ्युज्जिहीते
सर्वं प्रस्तावमेषाह्यनुसरति परा देवतेत्यत्र वेदे।
प्राणाधीनस्थितित्वेऽप्यखिलचिदचिदां काष्ठलोष्ठेष्वभावात्
त्वद्भूमैकान्तभावे सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ ६ ॥

यत् ज्योतिर्दीप्यते द्योः परमिह पुरुषेऽन्तःस्थितज्योतिरेतत्
इत्युक्तासीमदीप्तिः परमपुरुष एवेति निर्णीतिदक्षे।
पादो विश्वानि भूतान्यमृतमिह दिवीतोऽवशिष्टा त्रिपादी-
त्यर्थं छन्दोगवेदे सुखशयित समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ ७ ॥

प्राणः प्रजात्मभूतस्तमिमममृतमायुश्च मामित्युपास्वे
त्युक्तः प्राणेन्द्ररूपः परमपुरुष एवेति निर्णीतिदक्षे।
सैषः प्राणः प्रजानन्नमृतमजर आनन्द इत्यन्तरात्मा
साधारण्यार्थवेदे सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ ८ ॥

सर्वं ब्रह्मेतमेतज्जनिलयभृतिकृद्धीत्युपासीत शान्तः
ब्रह्मे तत् प्राणदेहं हृदयमयमथाकाशरूपादिभूम।
इत्थं सर्वत्र लोके तनुभृदवगतं ब्रह्म लक्ष्मीश एवे-
त्येतां शाण्डिल्यविद्यां अधिशयित रमाश्लिट सुष्ठुप्रभातम् ॥ ९ ॥

ब्रह्मक्षत्रौदनोक्त्या निखिलविलयकृत् मृष्टमृत्यूपदंशः
दुर्दर्शी गूढहार्दः स्वविषयरुचिदः शोकहत्यै ह्युपास्यः।
यष्टृणां सेतुरेषोऽभयमिह भविनां अध्वपारस्वधामा
विष्णुर्ह्येति वेदे सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ १० ॥

अक्ष्याधारो य ईक्ष्यः पुरुष इह स आत्मेति होवाच चैतत्
ब्रह्मेत्याकारवेदेऽमृतमभयमयं वामनिर्भामनिश्च।
संयद्दामश्च चक्षुः स्थितिनिमनवान् ब्रह्मकं ब्रह्मखञ्चेति
उक्त्या त्वय्येव सक्ते सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ ११ ॥

पृथ्व्यां तिष्ठन् य एषोन्तर इह यमयत्येनमेषा नवेदेति
 अन्तर्यामी त ऐषोऽमृत इति निगमे काण्वपाठक्रमेण ।
 यस्तिष्ठन् सर्वलोकेष्वखिलनिगमयज्ञात्मनां सोन्तरात्मा
 तेऽन्तर्यामीति माध्यन्दिननिगमशयोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ १२ ॥

योऽदृश्यत्वादिभूमा विभुरखिलगतं भूतयोन्यक्षरं तत्
 पश्यन्ति ध्यानिनोमी इति निगमशिरोवेद्य सार्वज्ञभूमे ।
 दिव्योऽमूर्तस्सबाह्यान्तर इह पुरुषोऽजोक्षराद्यः परस्यात्
 तस्मादुत्कृष्ट इत्युत्तर निगमशयोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ १३ ॥

आत्मानं त्वेव वैश्वानरमिममधुनाध्येषि नो ब्रूहि तर्ही-
 त्यारभ्यात्मानमेवं प्रमितमभिविमानञ्च वैश्वानरं तम् ।
 यस्तूपास्ते स सर्वेष्विति निगमसमुत्थापके को न आत्मा
 किं ब्रह्मेत्यत्र वेदे सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ १४ ॥

यस्मिन्नोतं द्युपृथ्व्याद्यखिलमपि मनः प्राणयुक्तं तमेकं
 जानीतात्मानमन्या विसृजत गिरः एकोऽमृतस्यैष सेतुः ।
 इत्यत्रार्थर्ववेदे त्वदनुगुणगुणैर्दृश्यता भावमुख्यैः
 पूर्वं निर्णीतभावे सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ १५ ॥

यत्रान्यन्नेक्षतेऽन्यन्न निशमयति नान्यद्विजानाति भूमा
 सेतिच्छन्दोगवेदे तरति शुचमिमामात्मविद्धीति पृष्टः ।
 आचार्यः प्राह नामाद्यसुमदवधिकां ब्रह्मदृष्टिं विधाय
 प्राणात् सत्यज्ञमात्मज्ञमिति बहुसुखोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ १६ ॥

एतद्वै अक्षरं तद्ध्यमिदधति बुधाः गार्ग्यनण्वहसीयो
 स्थूलादीर्घादिरूपं गगनमुखजगच्छासकं तद्विधर्तु ।
 इत्थं गार्गी श्रुतिस्थाक्षरपदगमितं द्रष्टृदृष्टं परैरि-
 त्यस्यव्यावृत्तभूमन् सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ १७ ॥

यस्तु ध्यायेत् त्रिमात्रं प्रणवं अभिदधत्पूरुषं तं प्रकृष्टं
 सूर्यं संपन्न एषः क्षपिददुरितः उन्नीयते ब्रह्मलोकम् ।

सैतस्माज्जीवपुञ्जात् परतरपुरुषं पश्यतीत्यत्र वेदे
वेधोमेधाकरं त्वां वदति सुखशयोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ १८ ॥

यत्वस्यां ब्रह्मपुर्यां इदमथदहरं पुण्डरीकं हि वेश्म
यस्तत्राकाश एषोऽन्तर इह दहरो यत्तदन्तस्तदेष्यम्।
जिज्ञास्यं चेति वेदेह्यपहतदुरितत्वादिभिस्त्वामुपास्यं
प्राप्तुस्सत्येच्छभावं वदति सुखशयोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ १९ ॥

तिष्ठत्यङ्गुष्ठमात्रः पुरुष इह तथाऽङ्गुष्ठमात्रोन्तरात्मा
लोकानां सन्निविष्टो हृदय इह सदा भूतभव्येशितेति।
इत्थं वेदे मनुष्यैर्हृदयपरिमितं त्वामुपास्यं मनुष्यान्
शास्त्रे शक्तांश्चवक्त्यति सुखशयितोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ २० ॥

जीवेनानुप्रविश्य स्थिरचरजगतां नामरूपप्रकाशं
कुर्वन् देवादिकानां त्वदधिजिगमिषां साधयन् हस्तिनाथ।
ब्रह्माणं ब्रह्मविद्यां प्रति समुपगतौ देवराड्दैत्यराजौ
इत्यत्रेन्द्रोपदेशे सुखशयित समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ २१ ॥

वस्वादित्यादिताप्तेरुपरि परपदाप्त्यर्थविद्यासुशक्तिः
वस्वादीनामपीतिध्वनयति निगमे ब्रह्मविद्यात्ववादे।
नैवोदेतास्तमेतैकल इति विलयावस्थतद्ध्यान सिद्ध्या
कल्पेन्ययस्मिन् तदाप्तिं फलयति शयितोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ २२ ॥

रैक्वोजानश्रुतिं प्रत्युपदिशति परं ब्रह्मशूद्रेति हृत्वा
ह्यब्रह्मज्ञाननिन्दाजनितशुचमिमां ख्यापयन् शूद्रशब्दः।
विद्यानर्हं हि शूद्रं वदति तदपि नाब्रह्मणो वेत्तुमर्हेत्
इत्थं विद्योपदेशे द्रढयति शयितोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ २३ ॥

आकाशो नामरूपो विदधदपिहितेऽत्यन्तरा यत्तदेतत्
ब्रह्मेत्युक्तो न मुक्तो भवति नहितयोरेषनिर्वाहकस्यात्।
जीवेनोपास्य एष प्रकृतगदहराकाश एवात्र सेव्यः
व्याकर्ता नामरूपे इति निगमशयोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ २४ ॥

खादिभ्योर्थादिकानां नियमनविषये यः प्रकर्षस्तुदुक्तौ
 अव्यक्तोक्तं शरीरं न कपिलमतमित्यञ्जयत्यूर्ध्ववेदे ।
 ज्ञानं यच्छेन्महत्यात्मनि निजवशयेच्छान्त आत्मन्यमुञ्चेति
 आत्मादेर्वश्यतोक्तौ सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ २५ ॥

एकाजां रक्तशुक्लासितभृतमखिलास्तत्सरूपास्सृजन्तीं
 एको जुष्टोऽनुशेते ह्युज इतर इमां भुक्तभोगां जहाति ।
 इत्थं श्वैताश्वतर्यां उपनिषदि तथा तैत्तरीयश्रुतौ च
 ब्रह्मात्माजैककण्ठ्यां सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ २६ ॥

यस्मिन् पञ्चेन्द्रियाणि स्थितमपि गगनं तं तथैवात्ममानी
 विद्वान् ब्रह्माऽमृतस्स्यादमृतमिति पदेकाण्ववाज्युक्तवेदे ।
 एकाक्षे पञ्चजन्यव्यवहृति घटकाकाशवाग्वाक्यशेष
 व्यत्यासात्काण्ववेदे सुखशयित ! समुत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ २७ ॥

तद्देदं तर्ह्यपव्याकृतमभवदितिप्रोक्तवेदादसद्वा
 अग्रेऽभूदेतदित्यप्यसदितिवसचाऽव्यक्तहेतुत्ववादे ।
 आकाशादौ य आत्मा जननकृद्दुदितस्सो विभक्ताह्वयाङ्गः
 सत्त्वेनोक्तस्त्वमेवेत्यवसित शयितोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ २८ ॥

यो वै बालाक एषां जनक इह नृणां यस्य कर्मैतदेषः
 ध्येयः कौषीतकीश्रुत्युदित इति चितः कर्मणः कारणत्वे ।
 प्राप्ते ब्रह्म ब्रुवाणीत्यविदितपरमब्रह्म कर्ताऽर्यमादेः
 कृत्स्नस्यैतस्य चेति त्ववसित शयितोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ २९ ॥

दृष्टव्यः श्राव्य आत्मा मननपदमुपास्योऽर इत्यत्र वाक्ये
 जायापत्यादि योगात् पुरुष उदित इत्यत्र बोध्ये मुमुक्षोः ।
 मैत्रेयीं याज्ञवल्क्य प्रतिवचनगिराऽनुत्तमानन्दरूपात्
 त्वत्तो जायाधनादीत्यवसित शयितोत्तिष्ठ सुष्ठुप्रभातम् ॥ ३० ॥

इत्थं शारीरकाब्धौ शयितमुभयथाहेतुमस्यागमान्तैः
 सर्वैर्वाक्यैः प्रतीतं वरदमुरुदयं युष्टुमुद्बोधयित्रा ।

उद्बुध्वा वीररघ्वीश्वरशठरिपुणा भिक्षुणा हेमलम्बि-
न्यब्देऽस्मिन् चापमासे दिनगणगणितास्त्रगंधरास्सर्वधार्याः ॥ ३१ ॥

योऽसौ मेधाश्रुतादौः दुरधिगमतयाऽम्नायशास्त्रैकयोनिः
यश्चासूत्रि त्रयी यं परनिरसनतो नेतिनेत्याहचैनम्।
वेधा लब्धाश्वमेधः करिगिरिशिखरे वीक्ष्य हृष्टो यदृक्षे
सञ्जातं देवराजं वरदमिममहं तत्रहस्ते समीक्षे ॥ ३२ ॥

॥ इति श्रीमद् शारीरक सुप्रभातं संपूर्णम् ॥